

Bakalářská práce

Helena Volková: Úloha laiků v eucharistické liturgii

Posudek oponenta

Práce je svým tématem na pomezí teologie laikátu a liturgiky. To je samo o sobě dobré a znamená to určitou šanci. Z úvodu bohužel není zřejmé, kde má být těžiště celého výkladu. Autorka totiž uvádí, že „cílem práce je podat pravdivý obraz laika podle následujících pramenů... Také hlouběji se zabývat službou laika, jeho posláním a úkoly v církvi s hlavním pohledem na slavení eucharistické liturgie.“ Z textu je ovšem zřejmé, že zájmem autorky byl zejména popis rolí laika v eucharistické liturgii. Podat pravdivý obraz laika, jak je v citovaném místě řečeno, by dalece překračovalo rozsah bakalářské práce i titul, který autorka zvolila. Hlouběji se službou laika v církvi nezabývá.

Pokud jde o role laiků v eucharistické liturgii, je jejich výčet zřejmě úplný a popis jejich činnost odpovídající, protože je v řadě odstavců z velké části tvořen téměř výhradně citacemi z příslušných dokumentů nebo vhodné literatury. Bohužel povětšinou chybí teologické uchopení smyslu uváděné služby a vysvětlení specifiky úlohy laika nebo důvodu ohraničení této úlohy. Je to také proto, že se autorka sice v úvodu zabývá vymezením pojmu laik, ale v zásadě se vůbec nezabývá teologickými základy liturgie obecně a eucharistické liturgie zvláště. Proto je řada popisů činnosti laiků v podstatě jen popisem rubricistickým. Například v odstavci 3. 1. 4., který má nadpis „Kolektant (provádějící sbírku)“ čteme pouze větu: „Dle všeobecných pokynů k Římskému misálu koná liturgickou službu i ten, kdo koná v kostele sbírku.“ Je to nepochybně pravda, ale vysvětlení zde není žádné ani pokud jde o místo sbírky v liturgii ani pokud jde o dotýčného aktéra.

Vhodné by také bylo, kdyby se autorka zmínila o nutnosti liturgické výchovy laiků, kteří konají v liturgii popsané služby, případně o způsobech této přípravy a alespoň nějak se vyjádřila ke kritériím jejich způsobilosti (právní způsobilost, věk, obecně lidské předpoklady).

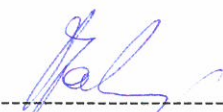
Autorka sice přiznává v kapitole 4, že přebírá texty meditací z knihy R. Guardianiho *O posvátných znameních*, ale souvislé čtyři stránky přejatého textu (str. 34-37) by mohly být nanejvýš v příloze, nemohou být však součástí textu bakalářské práce.

Za velmi nezdařenou považuji krátkou kapitolu 5 – závěr. Je nepochopitelné, jak po popisu činnosti mnoha aktérů eucharistické slavnosti dojde autorka k závěru, že účast laiků v eucharistické liturgii je pasivní. V dalších odstavcích potom zaměňuje otázku aktivity a pasivity v liturgii otázkou, zda kněz je nebo není lepším člověkem. Odtud přejde k otázce svěcení žen a kněžského povolání vůbec. Proč se o tom zmiňuje není zřejmé.

V citacích je řada nedostatků. Sekundární citace je nevhodná tam, kde existuje snadno dostupný primární pramen (např. pozn. 75, 96). Poněkud krkolomná je potom „trojstupňová citace“ (pozn. 74). Kodex kanonického práva se cituje buď celým názvem nebo jen zkratka CIC a příslušný kánon, potom se ovšem neuvádí vydavatel a místo vydání, jak to dělá autorka opakovaně. A nakonec patří ke kultuře práce i respektování skutečnosti, že i poznámka pod čarou je samostatnou větou, a proto má začínat velkým písmenem, ne malým, a končit tečkou.

Práce jen částečně splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Proto ji k obhajobě doporučuji s rozpaky.

V Praze 21. 5. 2006

oponent bakalářské práce